

(εἶ)¹⁰/παμ(εν) διὰ νὰ τὰ πλερόση· ὁ ὁποῖος ἀπεκρίθηκεν ὅτι δὲν ἔχ(ει) μὲ τὶ νὰ τὰ ¹¹/ πλερόση ἐπ(ει)δήτις καὶ νὰ τὰ ἐπῆρεν ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ ἐξόδιασεν (εἰ)ς τὴν κρίσιν ὁποῦ ¹²/ ἔχουν· ὡς)στε ὁποῦ ἡμ(εἰ)ς τὸ εὐρίκαμεν εὖλογον κατὰ τὸν νόμον τοῦ θηλια¹³/ετί(ου) νὰ ἔχη μετὰ ἔξι ἐβδομάδες [ν]τέρμινον νὰ τὰ πλερώνη.

¹⁴⁻¹⁷/ θωμᾶς βελλεράς, νῦν προεστώς, Ἰωάν(νης) ἀδάμη, Γιάννης Μαυρουδῆ [χ. Ι. Αδάμη], Μανικάτης σαφράν(ος) mpr.

στ. 4 Ο οφειλέτης δεν είναι υπερήμερος γιατί ο τόκος καταβαλλόταν κάθε χρόνο. Δεν πρέπει μάλλον να υπήρχε συγκεκριμένη ημερομηνία επιστροφής του δανείου, που θα έπρεπε να εξοφληθεί με την εμφάνιση της ομολογίας.

στ. 7-8 «ἄφισεν τὴν ὁμολογίαν»: Σημαίνει, μάλλον, εκχώρηση της απαιτήσεως της χρεωστικής ομολογίας, διότι δεν γίνεται ρητή αναφορά σε ἐπιτροπή, δηλ. πληρεξουσιότητα, προς τον ενάγοντα που ζητεί την αναγκαστική εκτέλεση («δυναστεύει») εις βάρος της περιουσίας του οφειλέτη (βλ. σχ. εγγρ. 90).

στ. 11-13 Η προδεσμία εξοφλήσεως χορηγείται κατ'εφαρμογήν του τρανσυλθανικού νόμου, ενώ δεν λαμβάνεται υπ'ὄψη η υποκειμενική αδυναμία εκπληρώσεως του οφειλέτη.

1. Brückental.

89

1765/VIII/8

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 41v

πρβλ. 87

**Πρακτικό. Εντολή. Αποδείξεις. Ψιλή συντροφία.
Ευθύνη συνεταίρων για τα χρέη της συντροφίας.
Παραπομπή της διαφοράς σε συμβιβασμό με αιρετοκρισία.**

¹⁸/ Κατὰ τὴν γραφὴν τοῦ κὺρ Γιαννάκη Ἰ'Ελευθερίου| βάμεση τοῦ Κινιάνι καὶ κατὰ τὴν ζή¹⁹/τησιν τοῦ κὺρ Διμίτρη Σοῦφρα ἐπαρῥησιάσθηκα<ν> ἐνώπιόν μας διὰ τὴν ὑπόδεσιν ²⁰/ τῶν τριῶν φορτομάτων τοῦ πράγματος ὁποῦ (εἶ)χαν νὰ κάμουν ἀναμεταξὺ τους<.> (εἰ)ς τὸ ὁποῖον ²¹/ κατὰ τὰ λόγια καὶ τὰ γράμματα καὶ τὰ κατάστιχα ὁποῦ παρῥησίασαν φαίνεται ὅτι ²²/ ἄλλος νὰ ἔστ(ει)λεν τὸ πρᾶγμα τοῦ κὺρ Καλοκυρίτζη καὶ ὄχι ὁ κὺρ Γιαννάκης, καὶ (εἰ)ς αὐτὸ μο[νον] ²³/ ψιλοὶ συντρόφοι εἶπον<.> καὶ (εἰ)ς αὐτὸ ὄντας συντρόφοι τυχαίν(ει) νὰ (εἶ)ναι ὄχι μόνον (εἰ)ς τὸ διὰ²⁴/φορον

ἀλλὰ καὶ (εἰ)ς τὴν ζημίαν<.> καὶ (εἰ)ς αὐτὸ ὁ κύρ Καλοκυρίτζης πρέπ(ει) τὸ ὀγλυγώτερον ²⁵/ νὰ γράψῃ καταλεπτῶς ὅλα τὰ ἔξοδα ὅπου ἔκαμεν (εἰ)ς τὸ ἄνωθεν πράγμα θεόψυχα ²⁶/ καὶ νὰ ἔχουν νὰ πηγέν(ουν) ἐκ(εἰ) (εἰ)ς τὸ σύνορον μὲ δύο πραγματευτάδες καὶ νὰ ἰσάζουν²⁷/ται (εἰ)δὲ ἀλέως νὰ μὴν γένῃ.

²⁸/ 1765 αὐγούστ(ου) 8 Σιμπήνη.

²⁹⁻³³/ θωμᾶς βελλερᾶς νῦν προεστῶς, Ἰωάν(νης) ἀδάμη, Δημήτρης βοήκ(ου), Κωνσταντῆνος Αρπασίς, Γεώργιος Ἰωάνν(ου) Μάρκ(ου) Καπετάνος mr.

στ. 18-20 «Κατὰ τὴν γραφὴν...καὶ τὴν ζήτησιν»: Ἡ ἐκδεση τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἐγένε με ἐπιστολὴ τοῦ συντρόφου τοῦ εναγομένου Καλοκυρίτζη καὶ με τὴν αἴτηση-αγωγή («ζήτησιν») τοῦ ἐνάγοντος τῆς εγγρ. 87, Δημήτρη Σούφρα (που ἀφορᾶ στα ἔξοδα).

στ. 21-22 Αποδείξεις: ἰσχυρισμοὶ τῶν διαδίκων, που κατατίθενται προφορικὰ («λόγια»), με ἐγγράφα («γράμματα») καὶ με ἐμπορικὰ βιβλία («κατάστιχα»). Το Κριτήριο, βάσει αὐτῶν τῶν ἀποδείξεων, καταλήγει στο συμπέρασμα ὅτι τὸ ἐμπόρευμα δὲν εἶχε σταλεῖ ἀπὸ τὸν Λευτερόπουλο στὸν ἐναγόμενο σύντροφό του, ἀλλὰ ἀπὸ τρίτο.

στ. 23-24 Αιτιολογικὸ τῆς ἀποφάσεως: Οἱ διάδικοι ἦταν «ψιλοὶ σύντροφοι» στὴ συγκεκριμένη ἀγοράπωλησίᾳ τῶν «τριῶν φορτωμάτων», δηλαδή αὐτὴ ἐγένε μόνον ἀπὸ τὸν ἐναγόμενο. Επειδὴ ὅμως ὑπάρχει συντροφία μεταξύ τους, δὲν συμμετέχουν μόνον στα κέρδη ἀλλὰ καὶ στὶς ζημίες.

στ. 25-26 Διατακτικὸ: Ὁ ἐναγόμενος πρέπει νὰ καταγράψῃ με εἰλικρίνεια («θεόψυχα») –ἐνόρκως(;)-, τὶς δαπάνες που πραγματοποίησε γιὰ τὸ ἐμπόρευμα καὶ, στὴ συνέχεια, νὰ πάει στὰ σύνορα Βλαχίας-Τρανσυλβανίας γιὰ νὰ συμβιβασθεῖ με τὸν σύντροφό του («νὰ ἰσάζονται») ἐνώπιον αἰρετῶν κριτῶν («μὲ δύο πραγματευτάδες»).

Τὸ Κριτήριο ξεκαθάρισε πρῶτα τὸ δέμα τῆς ευθύνης γιὰ τὴ ζημία που φαίνεται ὅτι προέκυψε ἀπὸ τὴ συναλλαγή τῶν τριῶν φορτωμάτων. Συγκεκριμένα, συνάγει ὅτι δὲν ἐφταιγε κανένας ἀπὸ τοὺς σύντροφοι, διότι ἀποφαίνεται ὅτι πρέπει νὰ μοιραστοῦν τὴ ζημία ὡς γνήσιοι σύντροφοι, παρ' ὅλο που γιὰ τὴ συγκεκριμένη συναλλαγή ἦταν «ψιλοὶ». Επειδὴ προφανῶς ὑπῆρχαν ἐκατέρωθεν σφάλματα ἢ παραλήψεις, τὸ Κριτήριο προέκρινε τὴν παραπομπή σε συμβιβασμό με αἰρετοὺς κριτές. Ὑπῆρχε ὅμως, ὅπως φαίνεται, ἀδυναμία νὰ προσέλθει ὁ ἐνάγων αὐτοπροσώπως στὸ Κριτήριο, λόγω τῆς δέσης του στὴ Βλαχία, καὶ δὲν μπορούσε νὰ προβεῖ σε συμβιβασμό δια πληρεξουσίου.

Τίθεται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα ἀν οἱ δύο πραγματευτές, ἐνώπιον τῶν ὁποίων θὰ «λογαριάζονταν» καὶ θὰ συμβιβάζονταν οἱ διάδικοι, ἐπέχουν δέση λογαριαστῶν ἢ αἰρετῶν κριτῶν καὶ ποιο θὰ ἦταν τὸ ἔργο τους: ἐκκαθάριση λογαριασμῶν –οπότε τὴν ἀπόφαση θὰ ἐξέδιδε τὸ Κριτή-

ριο—, ή κατ'ουσίαν κρίση —οπότε θα έπαυε οριστικά η δίκη; Ο στ. 27 παραπέμπει στη δεύτερη εκδοχή, όπως και ο στ. 26 που διατάσσει να «*ισάζονται*», ενώ αν το Κριτήριο επιθυμούσε εκκαθάριση, ο συντάκτης θα χρησιμοποιούσε το ρήμα «*να λογαριάζονται*».

90

1765/VIII/8

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 42r

σχ. 88

Απόφαση οριστική. Παρέμβαση τρίτου στο στάδιο της αναγκαστικής εκτελέσεως. Εξώδικος συμβιβασμός. Προσωποκράτηση.

// 1765 αὐγούστου 8

²/ Διὰ τὴν ἀντικρὴν ὑπόδεσιν διὰ τὸ χρέος τοῦ μπασιὰ Ἀντρέα³ / ἀπερνῶντας αἱ ἔξι ἐβδομάδες κατὰ τὸν νόμον τοῦ βιλιαετί(ου) καὶ ἄ⁴/περνῶντας καὶ ὅλα τὰ τέρμινα<,> τώρα τὴν σήμερον ἤλθαν πάλιν ἀπὸ ⁵/ τὸν ἄρχον Ῥίταρ καὶ ζητοῦν κατὰ τὸν νόμον ἢ νὰ πλερόσῃ ἢ καθὼς τὸ ⁶/ εὖρ(ει) ἢ κρίση<.> καὶ (εἰ)ς τοῦτο μὴν ἔχοντας ὁ ἄνωθεν κύρ Ἀνδρέας ἄλλην ⁷/ ἀπόκρισιν παρέξ ὅτι τὰ ἐπῆρεν ἡ γυναῖκα του δίχως τὴν (εἴ)δισιντου ⁸/ καὶ ἐρχάμεν<ος> ἐπροτοστολοῖσεν ἑκ μέρους τῆς θυγατρὸς <του>| διὰ τὰ τοῦ ὀσπιτίου νὰ μὴν ἀγγίζουσιν τίποτες ⁹/ ὅτι ἔχ(ει) ὑποψίαν (εἰ)ς αὐτὰ [ἡ θυγατέρα]<,> καὶ (εἰ)ς τοῦτο τοὺς ἐδόθ(ει) διορίαν ἀκόμα ¹⁰/ ἔξ(ει) ἡμέραις διὰ νὰ τὰ τεργιάζουσιν (εἰ)δὲ καὶ δὲν ἢ<μ>πορέσουν νὰ τεργιάζουσιν ¹¹/ τότες τοῦ δίδεται ἡ ἐλευθερία διὰ νὰ πάνῃ ὁ ἄνωθεν κύρ Ἀντρέας ¹²/ πιασμέν(ος). ¹³⁻¹⁸/ θωμᾶς βελλεράς νῦν προεστὼς, Ἰωάν(νης) ἀδάμη, Δημήτρης βόηκ(ου), Κωνσταντῆνος Ἀρπάσις, διμητρι σουφρα, Γεώργιος Ἰωάνν(ου) Μάρκ(ου), Καπετάνος *mp.*

στ. 8-9 Παρέμβαση της θυγατέρας του εναγομένου για την επικείμενη κατάσχεση της οικοσκευής του, την οποία ασκεί ο ίδιος ως εκπρόσωπός της.

στ. 10-12 Σύντομη προδεσμία για εξώδικο συμβιβασμό των διαδίκων. Αν δεν επιτευχθεί, ο ενάγων έχει την άδεια να προσωποκρατήσει τον εναγόμενο. Επομένως, το Κριτήριο δέχθηκε την παρέμβαση της κόρης.